

OBSAH

Úvodní poznámky	3
I. ČESKÁ LITERATURA	
<i>První slovanská legenda o knížeti Václavu</i>	5
<i>Kosmas: Život nejstarších Čechů</i>	6—7
<i>Hospodine, pomiluj ny</i>	7
<i>Svatý Václave</i>	7—8
<i>Alexandreis</i>	8—9
<i>Kronika Dalimilova: O Libušinu proročství</i>	9—10
<i>Ot sedlské knieně Bořeny</i>	10—11
<i>Rukopis Hradecký: Desatero kázanie božie</i>	11—12
<i>Podkoní a žák</i>	12—13
<i>Tomáš Štítný ze Štítného: Z předmluvy</i>	13
<i>Jan Hus: O lichvě</i>	14
<i>Všem věrným Čechóm</i>	14—16
<i>Ktož jsú boží bojovníci</i>	16—17
<i>Zápis německobrodského sněmu či řád a manifest bratrstva</i> <i>Žižkova (Žižkův t. zv. řád vojenský)</i>	17—19
<i>Píseň o bitvě před Ústím</i>	19—20
<i>Petr Chelčický: Siet viery</i>	20—21
<i>Viktorin Kornel ze Všehrd: Z přípisu</i>	22
<i>Jan Blahoslav: Předmluva k čtenáři</i>	22—23
<i>O panské marnivosti při oslovení a o pochlebenství</i>	24
<i>Bible Kralická: Žalm 149</i>	24—25
<i>Fík neplodný</i>	25
<i>Jan Amos Komenský: Poutník způsob boháčů prohlédá</i>	25—27
<i>O čtyrdílné školní dílně podle stupňů věku</i>	27—28
<i>Stroje</i>	28
<i>Bohuslav Balbín: Obrana jazyka slovanského, obzvláště českého</i> <i>Selský Otčenáš</i>	29—30 30—31
<i>Národní písně: Robota</i>	31
<i>Ořechovčí páni</i>	31—32
<i>Zbojnická</i>	32
<i>Za hájíčkem za zeleným</i>	32
<i>Starý zbojník</i>	33
<i>Hej, hore háj</i>	33
<i>Vzdálený milý</i>	33
<i>Čeho se báti?</i>	34
<i>Naučení</i>	34
<i>Úmysl</i>	34
<i>Měla jsem milého kominára</i>	35

Dež sem šil dolinó	35
Na bystřickém poli	35—36
Odvedený	36
Hlavy bolení	36
Když jsem já šel po chodníčku	37
Sestra travička	37—38
Také pro mne souzený se najde	38
Hrob v cizině	39
Píseň vězně	39—40
<i>Josef Dobrovský: O Husově literární činnosti</i>	40—41
<i>Antonín Jaroslav Puchmajer: Na jazyk český</i>	41—42
Vrána a liška	42
<i>Prokop Šedivý: Pražští sládci aneb Kubíček dostane za vyučenou</i>	42—45
<i>Václav Matěj Kramerius: Pořádná vesnice</i>	45
<i>Josef Jungmann: Další obohacování jazyka českého</i>	46—47
<i>Rukopis Královédvorský: Jaroslav (O velikých bojích křesťanů s Tatory)</i>	47—50
<i>Rukopis Zelenohorský: Sněm</i>	50—51
<i>František Palacký: Žižka a husitské válečné umění</i>	51—54
<i>Pavel Josef Šafařík: Starobylost Slovanů v Evropě</i>	54—55
<i>Jan Kollár: Slávy dcera</i>	55—57
<i>František Ladislav Čelakovský: Bohatýr Muromec</i>	57—59
Odšedivělý	59—60
Celoroční výživa	60—61
Zimní	61
Poslední vůle	61—62
Vrchní z Kozlova	62
<i>Karel Jaromír Erben: Holoubek</i>	62—64
Věstkyně	64—66
Večer	66
<i>Karel Hynek Mácha: Máj</i>	67—70
<i>Josef Kajetán Tyl: České divadlo — škola národa</i>	70—71
Kutnohorští havíři	71—74
Strakonický dudák	74—76
Chudí lidé	76—77
<i>Božena Němcová: Chyže pod horami</i>	77—81
Pan učitel	81—82
V zámku a v podzámčí	82—84
List synu Karlovi	85—86
<i>Josef Václav Frič: Píseň válečná</i>	86—88
Dozněly jste písně žalu mého!	88
<i>Karel Sabina: Duchovní komunismus</i>	89—90

<i>Karel Havlíček Borovský: Tyrolské elegie</i>	90—92
Křest svatého Vladimíra	92—94
Epigramy	94—95
O nutnosti průmyslových škol	95—96
Dopis Františku Palackému	96—98
<i>Jan Neruda: Mnozí chválili, že zpívám o chudobě</i>	98—99
A chceš-li ještě, osude	99
Ve východní záři	99—101
Vlast svou máš nade vše milovat	101
Romance o Karlu IV.	102—103
Když jsem mlád byl	103—104
Za srdcem!	104—105
Pašijný den pražských žebráků	105—107
<i>Vítězslav Hálek: Z svých písní trůn ti udělám</i>	107
Vy chlubná ústa Vatikánu	108
Matka	108—109
Pod pustým kopcem	109—111
<i>František Chládek: Co je to asi?</i>	111
<i>Karolina Světlá: Frantina</i>	112—114
<i>Jakub Arbes: U zkoušky</i>	114—115
Na štaci — beznadějně	116—117
<i>Ladislav Stroupežnický: Naši furianti</i>	117—120
<i>Svatopluk Čech: Písně otroka</i>	120—121
Sekáči	122—123
Pravý výlet pana Broučka do měsíce	123—125
<i>Josef Václav Sládek: Role chudých</i>	125
Píseň	125
Rodné mluvě	126—127
Nás spasí jenom skutky, žádná slova	127
<i>Jaroslav Vrchlický: Rosa</i>	127—128
Čechy	128—129
Rodnému jazyku	129
Žižka před Prahou	129—131
Cestou	131
<i>Julius Zeyer: O založení Prahy</i>	131—133
<i>Josef Svatoopluk Machar: Sonet o dějinách sonetu</i>	134
Co se stalo, když Leo XIII. přišel do nebe	134—135
Důvěrný dopis	135—136
Jarní osev	136
<i>Václav Beneš Třebízský: Šach mat</i>	137—140
<i>Alois Jirásek: Dekret Kutnohorský</i>	141—143
Temno	143—144
„Já pevně doufám, že svého jazyka obhájíme!“	144—146

Jiřinková slavnost v České Skalici	147—149
Jan Žižka	149—150
Zikmund Winter: Moravané na Bílé hoře	150—151
Pokuta	151—153
Karel Václav Rais: Po letech doma	153—158
Teréza Nováková: Výslech Jana Jílka	158—159
Alois a Vilém Mrštíkovi: Maryša	159—161
Zima u chudých	161—162
Otokar Březina: Ruce	163—165
Antonín Sova: Západ v samotách	165—166
Ne, nevěřím	166
A revoluční, silné větry duly	166—167
Na šťastnou cestu	167—168
Petr Bezruč: Horník	168—169
Pětvald	170
Dva hrobníci	170—171
Zem pod horami	171—172
Žil jsem	172
Karel Toman: Listopad	172
Radostný podzim	173—174
Viktor Dyk: Píseň k výročí Husovu	174
Odpověď neznámému	174
Zpěv noci 1. května 1918	174—175
Antonín Macek: Sovětská hvězda	175—176
Fráňa Šrámek: Milové boty	176
I do těch Lidic	176—177
Stříbrný vítr	177—179
Jaroslav Hašek: Dobrý voják Švejk na policejním ředitelství	179—182
Stanislav Kostka Neumann: Nepřicházím s písní míru já k vám	182—183
Lípa	183
Zpěv z dvacátých let	184—185
Vy a my	185—186
Sám nejsi nic	186—187
Zpěv páteční	187
Tentokrát	187—188
Vnukův zpěv	188
Jiří Wolker: Žebráci	189
V parku před polednem	189
Balada o snu	189—193
U roentgenu	193—194
Umírající	194—195
Epitaf	195

<i>Josef Hora: Zpěv k zástupům</i>	195—196
<i>Jednou</i>	197—198
<i>Jaroslav Seifert: Báseň nejpokornější</i>	198—199
<i>Země česká</i>	199—200
<i>Třetí noc</i>	200
<i>Konstantin Biebl: Julius Fučík ve vězení</i>	200—202
<i>Vítězslav Nezval: Česká píseň</i>	202
<i>Člověk bez zaměstnání</i>	202
<i>Dikůvzdání za vítězství</i>	203
<i>Stalin</i>	203—204
<i>Zpěv míru</i>	204—205
<i>Z domoviny</i>	205
<i>Až</i>	206
<i>Karel Čapek: Vůdce Mloků mluví</i>	206—207
<i>Matka</i>	208—210
<i>Vladislav Vančura: Na počátku vlády krále Václava II.</i>	210—211
<i>Ivan Olbracht: Prosinec</i>	211—213
<i>Dozorce Adam</i>	213—215
<i>Loupežníci</i>	215—217
<i>Marie Majerová: Na haldě</i>	217—220
<i>Skřivan</i>	220—221
<i>Marie Pujmanová: Hra s ohněm</i>	221—224
<i>Jarmila Glazarová: Svázení dřeva v Beskydách</i>	224—225
<i>Cesta života</i>	225—228
<i>Antonín Zápotocký: Děda Kolmistr</i>	228—230
<i>Julius Fučík: Leningradské jaro</i>	230—232
<i>Socialistické soutěžení</i>	232—234
<i>Májové intermezzo 1943</i>	235—237
<i>Zdeněk Nejedlý: Jiráskovo pojetí husitství</i>	237—238
<i>Komunisté a národnost</i>	238—240
<i>Smetana revolucionář</i>	240—241

II. SLOVENSKÁ LITERATURA OD DOBY ŠTÚROVY

<i>Ludovít Štúr: Pripomienka</i>	242
<i>Andrej Sládkovič: Zaspievam pieseň o slobodnej vlasti</i>	243—244
<i>Ján Botto: Smrť Jánošíkova</i>	244—245
<i>Janko Kráľ: Slovo</i>	246
<i>Svetozár Hurban-Vajanský: Na roboty</i>	246—247
<i>Pavol Országh-Hviezdoslav: Pozdrav</i>	247—248
<i>Darmo prosby</i>	249
<i>Družne</i>	249
<i>Hrozný stihnúť musí trest</i>	249—250
<i>I hučí vojna</i>	250

<i>Martin Kukučín: Rysavá jalovica</i>	251—254
<i>Ivan Krasko: Baníci</i>	254—255
<i>Janko Jesenský: Padlým hrdinom</i>	255—256
<i>Peter Jilemnický: Triedny boj na Ostravsku</i>	256—260
Kronika	260—261
<i>František Hečko: Drevená dedina</i>	261—263
<i>Milan Lajčiak: Pieseň domova</i>	263—264

III. Z JINÝCH LITERATUR

<i>Homér: Kyklóps Polyfémos</i>	265—268
<i>Ruské byliny: Ilja Muromec a lapkové</i>	268—269
<i>Dante Alighieri: Peklo</i>	270—271
<i>William Shakespeare: Julius Caesar</i>	271—277
<i>Molière: Lakomec</i>	277—278
<i>Johann Wolfgang Goethe: Rybář</i>	278—279
Z mého života	279—280
<i>Alexander Sergejevič Puškin: Vesnice</i>	280—282
Ančar	282—283
<i>Adam Mickiewicz: Přátelům Rusům</i>	283—284
<i>Honoré de Balzac: Gobseck</i>	284—285
<i>Nikolaj Vasiljevič Gogol: Mrtvé duše</i>	285—287
<i>Maxim Gorkij: Podnik Artamonových</i>	287—289
<i>Vladimír Majakovskij: Správná věc</i>	289—291